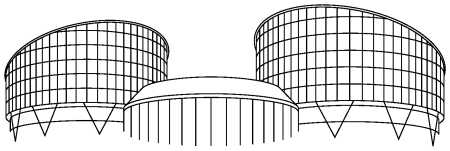

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЂОРЂЕВИЋ И МИЛОСАВЉЕВИЋ против СРБИЈЕ

(Представке бр. 34317/17 и 75858/17)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

22. септембар 2026. године

Ова пресуда је правноснажна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Ђорђевић и Милосављевић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Lətif Hüseynov*, председник*,
Mateja Đurović,
Canòlic Mingorance Cairat*, судије*,
и Olga Chernishova, *заменица секретара Одељења,*

Имајући у виду:

представке против Републике Србије које је, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), Суду поднело двоје српских држављана, чије су релевантне информације дате у приложеној табели (у даљем тексту: „подносиоци“), на различите датуме такође наведене у табели;

одлуку да се о представкама обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Влада“), коју је заступала њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар;

Запажања страна у спору;

Након већања на затвореној седници одржаној 1. септембра 2026. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

1. Предмет се односи на неуједначену судску праксу у вези са одбијањем тужбених захтева полицијских службеника за исплату накнада за неисплаћене додатке на плату по основу рада током државних празника, ноћног рада и прековременог рада („рад ван редовног радног времена”). Суд се већ бавио сличним питањем у предмету *Шабановић и др. против Србије* (број 39819/16 и 4 друге представке, од 7. октобра 2025. године).

I. РЕЛЕВАНТНА ПОЗАДИНА ПРЕДМЕТА

2. Од јуна 2013. године па надаље, домаћи судови су истовремено усвајали и одбијали захтеве које су поднеле многе колеге подносилаца (*ibid*., ст. 96. и 97.). Судови су различито тумачили члан 147. ст. 1. и 3. Закона о полицији, бирајући различите упоредиве запослене приликом процене да ли су коефицијенти зараде тужилаца увећани по основу рада ван редовног радног времена, што је довело до доношења противречних одлука у чињенично истоветним предметима (*ibid*., став 101.). Увиђајући потребу за уједначавањем судске праксе нижих судова, Врховни суд је 10. новембра 2015. године усвојио правни став који служи као смерница. У правном ставу је наведено да „упоредиви запослени” мора бити овлашћени службеник, а не намештеник, који има

исти степен образовања као подносилац захтева, али који није радио ван редовног радног времена (*ibid*., ст. 52–54.). Након тога, применом наведеног метода, нижестепени судови су усвајали тужбене захтеве сличне онима које су поднели подносиоци. У случајевима када су наставили да одлучују супротно правном схватању, Врховни суд је или поништавао оспорене одлуке и налагао поновно суђење, или преиначавао одлуке апелационог суда након посебне ревизије (*ibid*., став 104.).

II. СИТУАЦИЈА ПОДНОСИЛАЦА

3. Надлежни првостепени судови су 20. априла и 10. септембра 2015. године одбили захтеве подносилаца, поредивши њихове коефицијенте зараде са коефицијентима намештеника који нису радили ван редовног радног времена. Надлежни апелациони судови су потврдили те одлуке, које су постале правноснажне 4. и 16. децембра 2015. године.

4. Подносиоци су поднели уставне жалбе против тих одлука, указујући на неуједначеност судске праксе и истичући да су поједини судови усвојили идентичне тужбене захтеве које су поднеле њихове колеге. Први подносилац је нарочито предочио доказе о неуједначеној судској пракси, у оквиру које су судови одлучивали у корист тужилаца поређењем њихових коефицијената зараде са коефицијентима овлашћених службених лица. Подносиоци су се такође притуживали да су нижи судови произвољно применили материјално право.

5. Уставни суд је 8. децембра 2016. године, позивајући се на своју претходну одлуку (број Уж-3827/2012 од 12. децембра 2012. године), одбио уставну жалбу првог подносиоца, заузевши став да се он позвао на поређење са предметима у којима су захтеви за пружање накнаде усвојени по другом основу, а не на основу другачијег начина поређења коефицијената зараде (ово образложење је детаљније изнето у предмету *Шабановић и др.*, цитираном горе, ст. 62–64.). Уставни суд је 20. септембра 2017. године одбацио уставну жалбу другог подносиоца као неосновану, с обзиром на то да се он позвао само на две одлуке донете у првом степену и да није доказао да су те одлуке постале правноснажне.

ОЦЕНА СУДА

6. Позивајући се на члан 6. став 1. Конвенције, подносиоци су се притуживали да су домаћи судови одбили њихове захтеве, док су истовремено и недоследно пресуђивали и у корист и против стотина њихових колега полицијских службеника, упркос чињеници да су се њихови захтеви заснивали на истим или сличним чињеницама и да су се тицали идентичних правних питања, што је створило правну несигурност и представљало ускраћивање правде. Подносиоци су

такође тврдили да су домаћи судови произвољно тумачили и примењивали материјално право приликом одбијања њихових захтева.

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

7. Имајући у виду сличност предмета представки, Суд сматра да је примерено да исте испита заједно и да донесе једну пресуду.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. КОНВЕНЦИЈЕ

A. Допуштеност

8. Влада је изнела идентичан приговор у погледу неисцрпљивања домаћих правних лекова као у предмету *Шабановић и др*, тврдећи да подносиоци нису изјавили ревизије против другостепених одлука којима су њихови захтеви одбијени (*ibid.*, став 68.). Даље је навела да други подносилац није на одговарајући начин искористио уставни правни лек, будући да није пружио довољно доказа о постојању неуједначене судске праксе нижих судова.

9. Када је реч о првом приговору, ситуација је идентична оној у предмету *Шабановић и др.* (*ibid.*, ст. 74–78). Уставне жалбе подносилаца нису одбачене због тога што нису изјавили ревизију, и било би претерано формалистички захтевати од подносилаца да користе правно средство које највиши суд тужене државе није сматрао обавезним (видети, *mutatis mutandis*, *D.H. и други против Чешке Републике* [ВВ], број 57325/00, ст. 117. и 118., ЕСЉП 2007-IV). Приговори Владе стога морају бити одбачени.

10. Када је реч о приговору који се односи на другог подносиоца, Суд примећује да је он тесно повезан са суштином његових притужби и сматра целисходним да исти споји са разматрањем основаности.

11. На крају, Суд утврђује да притужбе подносилаца нису ни очигледно неосноване нити недопуштене по било ком другом основу. Према томе, оне се морају прогласити допуштеним.

B. Основаност

12. Релевантна начела у вези са наводним повредама члана 6. став 1. Конвенције у погледу неуједначене праксе домаћих судова су наведена у предметима *Nejdet Şahin и Perihan Şahin против Турске* ([ВВ], број 13279/05, ст. 49-58, од 20. октобра 2011. године), *Грко-католичка парохија Lupeni и др. против Румуније* ([ВВ], број 76943/11, став 116, од 29. новембра 2016. године) и *Шабановић и др.* (цитиран горе, ст. 87-88.).

13. Враћајући се на предметни случај, Суд констатује да су недоследности у судској пракси домаћих судова у вези са захтевима за исплату додатака на зараду за рад ван редовног радног времена на крају

усаглашене правним ставом Врховног суда од 10. новембра 2015. године (видети *Шабановић и др.* цитиран горе, став 107; видети такође став 2 горе). Према том ставу, домаћи судови су уважили захтеве на основу упоређивања коефицијената плата подносилаца захтева са коефицијентима зарада других овлашћених службеника који су имали исти степен образовања, али нису радили ван редовног радног времена. У случајевима када су нижестепени судови накнадно одлучили супротно том ставу, Врховни суд је или поништавао оспорене одлуке и налагао поновно суђење, или преиначавао одлуке апелационог суда након посебне ревизије (видети *Шабановић и др.* цитиран горе, став 104.).

14. У предмету *Шабановић и др.*, захтеви подносилаца представки су одбијени пре него што је Врховни суд издао смернице о начину решавања упоредивих предмета који се тичу додатака на зараду полицијских службеника, те стога нису могли бити размотрени у светлу тих смерница. Међутим, та околност сâма по себи није била довољна да представља повреду начела правне сигурности (*ibid.*, став 113.).

15. Међутим, другостепени судови су у предметном случају донели одлуке отприлике месец дана по усвајању мишљења Врховног суда (видети став 3 горе), али су и поред тога одлучили супротно том мишљењу, поредећи коефицијенте зарада подносилаца са коефицијентима намештеника. Подносиоци нису поднели ревизију против тих одлука. Они су исте оспорили пред Уставним судом, који није одбацио њихове уставне жалбе уз образложење да нису претходно поднели ревизију Врховном суду (видети став 9 горе).

16. У том погледу, Суд понавља да је одговорност држава уговорница да организују своје правне системе на такав начин да избегну доношење противречних пресуда (видети *Грко-католичка парохија Lupeni и др*, цитиран горе, став 129.). Уставна жалба, у начелу, представља делотворан правни лек у смислу члана 35, став 1. Конвенције у вези са свим представкама поднетим против Републике Србије почев од 7. августа 2008. године (видети *Винчић и др. против Србије*, број 44698/06 и 30 других представки, став 51, од 1. децембра 2009. године), укључујући предмете који покрећу питања неуједначене судске праксе (видети *Голубовић и др. против Србије* (одл.), број 10044/11 и 8 других представки, став 43, од 17. септембра 2013. године).

17. С обзиром на то да Уставни суд није одбацио уставне жалбе подносилаца због неизјављивања ревизије пред Врховним судом, на Уставном суду је било да испита притужбе подносилаца о неуједначеној судској пракси у светлу правног става Врховног суда од 10. новембра 2015. године. Како то није учинио, Суд мора закључити да механизам за превазилажење недоследности у судској пракси нижих судова – иако се генерално примењује уз одговарајуће резултате (видети предмет *Шабановић и др*, цитиран горе, ст. 103-116.) – у предметном случају није

довео до исхода који је у складу са Конвенцијом. Наравно, подразумева се да није на Суду да се изјашњава о томе какав је требао да буде стварни исход оспореног парничног поступка.

18. Најзад, када је реч о аргументима Владе да други подносилац у својој уставној жалби није пружио довољно доказа о постојању неуједначене судске праксе нижих судова (видети став 8 горе), Суд је претходно већ заузео став да је захтев Уставног суда, да подносиоци жалби доставе одговарајуће доказе који поткрепљују њихове наводе, разуман (видети *Голубовић и др*, цитиран горе, став 43.). Међутим, он примећује да је први подносилац, који се у свим другим релевантним процесним аспектима налазио у идентичном положају, поднео доказе о таквој недоследности (видети став 4 горе). Ипак, Уставни суд није размотрио одлучујућу чињеницу да је његов захтев одбијен након усвајања правног става Врховног суда од 10. новембра 2015. године, супротно тумачењу изнетом у њему. Чини се да је, на донекле аутоматски начин, изједначио ситуацију првог подносиоца са ситуацијом подносиоца захтева у другом предмету (видети став 5 горе), а да притом није узео у обзир чињеницу да се он налазио у другачијем положају и да је пружио другачије доказе о неуједначеној судској пракси. У тим околностима, а с обзиром на то да се Уставни суд није бавио овим питањем у случају првог подносиоца, Суд сматра да би одбацивање притужби другог подносиоца услед неисцрпљивања правних лекова представљало претерани формализам (видети *Gherghina против Румуније* (одл.), [ВВ], број 42219/07, став 87, од 9. јула 2015. године). Приговор Владе стога мора бити одбачен.

19. Сходно томе, дошло је до повреде члана 6. став 1. Конвенције.

20. Имајући у виду чињенице у предмету, поднеске Страна у спору и своје налазе дате горе, Суд сматра да је испитао главна правна питања постављена у предметном случају, те да нема потребе да разматра преосталу притужбу (видети *Центар за правне ресурсе у име Valentin Câmpeanu против Румуније* [ВВ], број 47848/08, став 156, ЕСЉП 2014).

ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

21. Први подносилац је потраживао износ од 18.500 евра (EUR), док је други подносилац потраживао износ од EUR 990, заједно са каматом, на име материјалне штете настале услед губитка претрпљеног због одбијања њихових тужбених захтева.

22. Поред тога, први подносилац је потраживао износ од EUR 6.430, док је други подносилац потраживао износ од EUR 10.820, на име трошкова и издатака насталих пред домаћим судовима и пред Судом.

23. Влада је оспорила ове захтеве.

24. Суд не увиђа никакву узрочно-последичну везу између утврђене повреде и наводне материјалне штете; стога одбацује ове захтеве. Када

је реч о нематеријалној штети, Суд констатује да подносиоци нису истакли захтев по том основу.

25. Враћајући се на захтеве за накнаду судских трошкова и издатака, подносилац има право на накнаду трошкова и издатака само уколико се покаже да су они стварно и нужно настали и да су такође били разумни у погледу њихове висине. Односно, подносилац их је морао платити, или је дужан да их плати, у складу са законском или уговорном обавезом, и морали су бити неизбежни како би спречили утврђену повреду или добијање накнаде (видети, на пример, *Стеван Петровић против Србије*, бр. 6097/16 и 28999/19, став 186, од 20. априла 2021. године). Имајући у виду документацију којом располаже и горенаведене критеријуме, Суд сматра разумним да првом подносиоцу досуди износ од EUR 1.220, а другом подносиоцу износ од EUR 2.620, на име свих трошкова, заједно са било каквим порезом који би могао бити наплаћен подносиоцима, и одбацује преостали део потраживања.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да представке здружи;

2. *Придружује* приговор Владе који се односи на неисцрпљивање правног лека у виду уставне жалбе у погледу другог подносиоца разматрању основаности и *одбацује* га;

3. *Проглашава* притужбу која се односи на неуједначену судску праксу допуштеном;

4. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције у погледу притужбе на неуједначену судску праксу;

5. *Утврђује* да нема потребе да се испита допуштеност и основаност преостале притужбе;

6. *Утврђује*
   (a) да Тужена држава треба да подносиоцима исплати, у року од три месеца, следеће износе на име трошкова и издатака који ће бити конвертовани у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате, заједно са било каквим порезима који се могу наплатити:
      (i) EUR 1.220 (хиљаду две стотине двадесет евра) првом подносиоцу;
      (ii) EUR 2.620 (две хиљаде шест стотина двадесет евра) другом подносиоцу;
   (b) да, по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба исплатити обичну камату на горе наведене износе по стопи која

је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;

7. *Одбацује* преостали део захтева подносилаца за правичним задовољењем.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми дана 22. септембра 2026. године, у складу са Правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Olga Chernishova
Заменица Секретара

Lətif Hüseynov
Председник

ПРИЛОГ

Списак предмета:

Број	**Број представке**	**Назив предмета**	**Поднета**	**Подносилац представке** **Година рођења** **Место становања** **Држављанство**	**Правни заступник**
1.	34317/17	Ђорђевић против Србије	13. април 2017. године	**Милан ЂОРЂЕВИЋ** 1970. Оџаци Српско	Бранислав МИЛОЈИЧИЋ
2.	75858/17	Милосављевић против Србије	20. октобар 2017. године	**Саша МИЛОСАВЉЕВИЋ** 1965. Панчево Српско	Бранислав МАНИЋ